

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	13
----------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Ορισμοί	15
Ηθική	15
Δεοντολογία.....	16
Ηθική θεωρία και συμπεριφορά.....	16
Εξελικτικά στάδια της ηθικής συνείδησης.....	19
Σχολές ηθικής	20
Η ωφελμιστική άποψη.....	22
Η δεοντολογική προσέγγιση.....	24
Πλαίσια δεοντολογικής συμπεριφοράς	24
Case study: Τι είναι η πατρίδα μας;.....	28
Λογική ανάλυση της ηθικής.....	31
Χαρακτηριστικά λογικών πράξεων.....	33
Κριτήρια χαρακτηρισμού μιας πράξης ως ηθικής	35
Εφαρμογή του ηθικού νόμου	36
Ατελή καθήκοντα, υποχρεώσεις.....	37
Ειδικές Υποχρεώσεις.....	41
Δικαιώματα και Δικαιοσύνη.....	42
Δικαιώματα	43
Θετικά και αρνητικά δικαιώματα	44
Δικαιοσύνη.....	46
Ηθικό καθήκον και ευθύνη	48
Απαλλακτικές συνθήκες.....	50
Νομική ευθύνη.....	54
Λογοδοσία (accountability), Λογιστική (accounting).....	54
Εκπροσώπηση.....	56
Ανάθεση και μεταβίβαση ευθύνης.....	56
Ευθύνη θέσεως	59
Αρετή και χαρακτήρας	61
Ηθικά ιδανικά.....	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Η ΗΘΙΚΗ ΣΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Το καπιταλιστικό σύστημα οικονομίας	67
Κριτική	67
Η ηθική στις επιχειρήσεις και τα επαγγέλματα	71
Η άποψη περί αμοραλισμού των επιχειρήσεων.....	71
Η νέα πραγματικότητα.....	72
Υπάρχει ηθική στις επιχειρήσεις;.....	73
Επιχειρηματική ηθική και δεοντολογία	76
Το πεδίο έρευνας και εφαρμογής της επιχειρηματικής δεοντολογίας.....	77
Ευθύνη και αρετή στους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις.....	80
Η ηθική υπόσταση των εταιριών και των άλλων οργανισμών	83
Ηθική και κοινωνική υπευθυνότητα.....	85
Case study: Η κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων είναι να αυξάνουν τα κέρδη τους, Milton Friedman.....	86
Case study: Κριτική του άρθρου του Milton Friedman “Η κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων είναι να αυξάνουν τα κέρδη τους”	95
Μια αντιθεωρία.....	98
Το πρόβλημα της πρόβλεψης των μελλοντικών συνεπειών	100
Κοινωνική υπευθυνότητα και σοσιαλισμός	101
Συμπέρασμα.....	103
Η θεωρία των κοινωνικών εταίρων	107
Μέτοχοι και υπόλοιποι κοινωνικοί εταίροι της ανώνυμης εταιρίας.....	107
Γενικές υποχρεώσεις της εταιρίας προς τους κοινωνικούς εταίρους της	109
Η αφύπνιση της κοινωνικής ευαισθησίας και το νέο ηθικό πλαίσιο των επιχειρήσεων	112
Η ανάπτυξη της κοινωνικής ευαισθησίας στο χρηματοοικονομικό τομέα. Παράγοντες.....	114
Προβλήματα από την οικονομική δυσπραγία και την πίεση από τους ανταγωνιστές	115
Άλλοι παράγοντες αφύπνισης της ευαισθησίας του κοινού	116
Διαφοροποίηση του επιχειρηματικού δόγματος	117
Η αντίδραση των επιχειρήσεων στην αυξανόμενη πίεση για μεγαλύτερη κοινωνική ευαισθησία	119
Κοινωνικός απολογισμός της εταιρίας “Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.”	122

Κοινωνικός απολογισμός του 2000 της τράπεζας “EFG Eurobank Ergasias”	129
Κοινωνικός απολογισμός του 2000 της εταιρίας “TITAN A.E.”	131
Έκθεση κοινωνικού ελέγχου της “Ben & Jerry’s Homemade Holdings, Inc.”, Vermont, ΗΠΑ.....	132

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ και ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Επαγγέλματα και Επιχειρήσεις-Χαρακτηριστικά.....	136
Επαγγελματισμός και επαγγέλματα	139
Επαγγελματικές οργανώσεις.....	140
Τα επαγγέλματα και οι επιχειρήσεις.....	142
Τα επαγγέλματα μέσα στις επιχειρήσεις.....	143

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ ΛΟΓΙΣΤΗ

Το λογιστικό επάγγελμα	147
Επαγγελματίες λογιστές.....	147
Το πεδίο δραστηριοποίησης του επαγγελματία λογιστή	149
Χαρακτηριστικά, υποχρεώσεις, δικαιώματα και αξίες του Λογιστικού Επαγγέλματος	151
Προνόμια που αναγνωρίζονται στο Λογιστικό επάγγελμα από την πολιτεία	152
Αξίες των μελών του Λογιστικού Επαγγέλματος απαραίτητες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και τη διατήρηση των προνομίων.....	152
Το πλαίσιο της άσκησης του επαγγέλματος και της δεοντολογικής και ηθικής συμπεριφοράς του Επαγγελματία Λογιστή	152
Βασικά καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των επαγγελματιών λογιστών.....	154
Η προσωπική σχέση εμπιστοσύνης με τον πελάτη	154
Επαγγελματική ικανότητα και εξειδίκευση	155
“Δέουσα προσοχή”	156
Αυτοέλεγχος.....	156
Ηθικές αξίες.....	157
Διλήμματα.....	159

Ο πελάτης, ο εργοδότης ή η δεοντολογία;.....	160
Τεχνική κατάρτιση ή ηθικότητα;	162
Ουσία ή τύπος;.....	163
Εχεμύθεια	163
Ο Επαγγελματίας Λογιστής και οι γενικώς παραδεκτές λογιστικές αρχές σαν πλαίσιο δεοντολογίας.....	165
Πηγές επαγγελματικής δεοντολογίας για λογιστές.....	166
Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας	168
Κυρώσεις.....	169
Η ανάπτυξη και η άσκηση της κρίσης του επαγγελματία λογιστή.....	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Οι υποχρεώσεις που συνεπάγονται τα προνόμια	173
Ποιοτικά στοιχεία κωδικών επαγγελματικής συμπεριφοράς	177
Ερμηνευτικές εγκύκλιοι και συμβουλές	180
Πέρα από τους κώδικες.....	183
✓ Κώδικας Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (IFAC)	
Ορισμοί.....	185
Εισαγωγή.....	188
Το κοινό συμφέρον	189
Στόχοι.....	191
Βασικές αρχές.....	192
Ο Κώδικας.....	193
✓ Μέρος Α. Ισχύει για όλους τους επαγγελματίες λογιστές	
Ακεραιότητα και αντικειμενικότητα.....	195
Επίλυση ηθικών διλημάτων	196
Επαγγελματική ικανότητα	199
Εχεμύθεια	200
Φοροτεχνικές υπηρεσίες	202
Διεθνείς δραστηριότητες	205
Δημοσιότητα.....	206
✓ Μέρος Β. Ισχύει για δημόσια ασκούμενους επαγγελματίες λογιστές	
Ανεξαρτησία	207
Οικονομική ανάμιξη με ή στις δραστηριότητες πελατών	208
Διορισμοί σε εταιρίες.....	209

Παροχή άλλων υπηρεσιών σε ελεγχόμενους πελάτες	210
Προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις	211
Αμοιβή.....	212
Αμοιβή υπό όρους.....	213
Αγαθά και υπηρεσίες.....	213
Ιδιοκτησία.....	214
Πρώην εταίροι.....	214
Πραγματική ή απειλούμενη αγωγή.....	215
Μακροχρόνια σχέση ανώτερων στελεχών γραφείου με ελεγχόμενους πελάτες	216
Επαγγελματική ικανότητα και ευθύνες αναφορικά με τη χρησιμοποίηση μη λογιστών.....	217
Αμοιβή.....	218
Επαγγελματική αμοιβή.....	218
Προμήθειες	221
Δραστηριότητες ασυμβίβαστες με τη δημόσια άσκηση του λογιστικού επαγγέλματος.....	221
Χρήματα πελατών.....	222
Σχέσεις με άλλους δημόσια ασκούμενους επαγγελματίες λογιστές.....	224
Ανάληψη νέων αναθέσεων.....	224
Αντικαθιστώντας έναν άλλο δημόσια ασκούμενο επαγγελματία λογιστή.....	227
Διαφήμιση και προσέλκυση πελατών.....	231
Δημοσιότητα Δημόσια Ασκούμενων Επαγγελματιών Λογιστών σε περιβάλλον που δεν επιτρέπεται η διαφήμιση.....	233
Διορισμοί και απονομές	233
Επαγγελματίες λογιστές σε αναζήτηση εργασίας ή συνεργασίας.....	233
Κατάλογοι	234
Βιβλία, άρθρα, συνεντεύξεις, διαλέξεις, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εμφανίσεις	234
Εκπαιδευτικά μαθήματα, σεμινάρια, κ.λπ.....	235
Φυλλάδια και έγγραφα τα οποία περιέχουν τεχνικές πληροφορίες.....	235
Επιλογή προσωπικού	235
Δημοσιότητα για λογαριασμό πελατών	236
Διαφημιστικά και κατάλογοι πελατών	236

Επιστολόχαρτα και επιγραφές	236
Ανακοινώσεις μέσω του Τύπου.....	237
Εμφάνιση του ονόματος ενός δημόσια ασκούμενου επαγγελματία λογιστή σε έγγραφο που εκδίδεται από πελάτη.....	237
✓ Μέρος Γ. Ισχύει για τους επαγγελματίες λογιστές με σχέση εξαρτημένης εργασίας	
Σύγκρουση υποχρεώσεων	239
Υποστήριξη συναδέλφων	240
Επαγγελματική ικανότητα	241
Παρουσίαση πληροφοριών.....	241
Εφαρμογή και επιβολή των Ηθικών Υποχρεώσεων (IFAC)	
Διακήρυξη της Πολιτικής του Συμβουλίου της IFAC	243
Εισαγωγή.....	243
Εφαρμογή των ηθικών υποχρεώσεων	243
Επιβολή των ηθικών υποχρεώσεων	245
Διασφάλιση της ποιότητας των επαγγελματικών υπηρεσιών (IFAC)	
Εισαγωγή.....	249
Στόχοι.....	250
Διατύπωση προτύπων ελέγχου ποιότητας	252
Παροχή άλλων οδηγιών ελέγχου ποιότητας.....	252
Εφαρμογή προγραμμάτων αξιολόγησης ποιότητας.....	253
Πρότυπα ηθικής συμπεριφοράς για επαγγελματίες στην Διοικητική Λογιστική	
Ικανότητα	259
Εχεμύθεια	259
Αξιοπρέπεια	260
Αντικειμενικότητα	260
Κανονισμός Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Μελών του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, (ΣΟΕ), της Ελλάδος	
I. Γενικές Διατάξεις.....	261
Σκοπός.....	261
Έκταση εφαρμογής και εννοιολογικοί προσδιορισμοί.....	262
II. Ειδικές Διατάξεις.....	264
Παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών	264
Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα	265
Εχεμύθεια.....	267
Ποιοτική επάρκεια εργασιών ελέγχου.....	268

Διαφήμιση-Αθέμιτος Ανταγωνισμός	269
Σχέσεις με συναδέλφους και ελεγκτικούς φορείς.....	270
Προστασία του κύρους του ΣΟΕ.....	271
III. Ανάθεση Ειδικών Αρμοδιοτήτων και Υποχρεώσεων.....	272
Τήρηση του παρόντος κανονισμού-Κυρώσεις.....	272
Παραγραφή.....	274
IV. Μεταβατικές και Τελικές Διατάξεις.....	274
Ισχύς προηγούμενων αποφάσεων και οδηγιών.....	274
Ελάχιστο όριο αξιοπρεπούς διαβίωσης μελών του ΣΟΕ.....	274

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Θεωρίες δεοντολογικών αποφάσεων	277
Σύντομη παρουσίαση της λογιστικής θεωρίας.....	278
Κοινωνική λογιστική των επιχειρήσεων (corporate social reporting)	282
Κοινωνική λογιστική και λογοδοσία	287
Η κοινωνική ευθύνη της Λογιστικής.....	288
Η περιβαλλοντική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Εξειδικευμένων Λογιστών (FEE).....	291
Θεωρίες επίλυσης διλημάτων.....	293
Βασικά κριτήρια αξιολόγησης των επιπτώσεων μιας απόφασης στους κοινωνικούς εταίρους της επιχείρησης.....	296
Τα δικαιώματα των κοινωνικών εταίρων.....	297
Συνοπτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων.....	300
1. Μέθοδος των 5 ερωτήσεων.....	300
2. Μέθοδος των ηθικών προτύπων.....	302
3. Συνδυασμός διαφόρων μεθόδων.....	303
Συνήθεις παραλείψεις στην αξιολόγηση των επιπτώσεων	303
Επίλυση ηθικών διλημάτων	306

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Δεοντολογία στους χώρους εργασίας.....	309
Δικαιώματα και καθήκοντα των εργαζομένων σε μια επιχείρηση.....	309
Δικαιώματα αναφορικά με το δικαίωμα στην εργασία, την πρόσληψη, την εξέλιξη και την απόλυση.....	311

Πολιτικά δικαιώματα εργαζομένων και ίση αντιμετώπιση	315
Πολιτικά δικαιώματα εργαζομένων στους χώρους εργασίας	316
Το δικαίωμα στο σεβασμό της ατομικής προσωπικότητας	317
Σεξουαλική παρενόχληση	318
Ιδιωτικότητα των υπαλλήλων	320
Τα καθήκοντα του εργαζομένου	321
Η καταγγελία και η κατάδοση των εργοδοτών από τους εργαζόμενους.....	324
Πότε η καταγγελία είναι ηθικά επιβεβλημένη.....	327
Σύγκρουση συμφερόντων	329
Αντιμετώπιση σύγκρουσης συμφερόντων	330
Σύγκρουση συμφερόντων και ο επαγγελματίας λογιστής.....	332
Περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων για τον επαγγελματία λογιστή.....	333
Η Επρω, η αγορά και η “θεωρία της κατσαρίδας”	335
Όταν η σύγκρουση συμφερόντων επηρεάζει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών	336
Όταν η σύγκρουση συμφερόντων έχει σαν αποτέλεσμα την κακή άσκηση επιρροής	340
Σύγκρουση συμφερόντων μέσα από την κατάχρηση ή κακή χρήση πληροφοριών και εχεμύθειας.....	341
Διαχείριση σύγκρουσης συμφερόντων	344
Η εμπιστευτική σχέση του επαγγελματία λογιστή με τους πελάτες και το κοινό	345
 ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ	
Νόμοι και κανονισμοί οι οποίοι αναφέρονται στις ευθύνες και τα επαγγελματικά δικαιώματα των Λογιστών στην Ελλάδα.....	353
 Βιβλιογραφία	375